

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 235

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanlarında İş Birliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2982) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• **2/2982 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• **Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi** 5

• **Dışişleri Komisyonu Raporu** 6

• **Muhalefet Şerhi** 9

• **Teklif Metni** 11

• **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** 11

• **Anlaşma Metni** 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 660607 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanlarında İş Birliğine Dair Anlaşma"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2982)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

25 Şubat 2020 tarihinde imzalanan Enerji ve Madencilik Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşma ile Türkiye ve Azerbaycan arasında enerji alanındaki mevcut işbirliğinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi için bir çerçeve oluşturulması hedeflenmektedir.

Bilindiği üzere, Azerbaycan ile enerji alanındaki işbirliğimiz geçmişten günümüze, gerek milli enerji şirketlerinin karşılıklı yatırım ve faaliyetleri gerek bölgesel düzeyde katkıları bulunan büyük altyapı projeleriyle, her iki ülkenin ekonomisine katkı sağlayacak şekilde devam etmektedir.

Daha önce Bakü-Tiflis-Erzurum Doğal Gaz Boru Hattı ve Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı vasıtasıyla sürdürülen enerji alanındaki işbirliğimiz, yine Azerbaycan'dan ülkemize ve ülkemiz aracılığıyla Avrupa'ya gaz iletilmesini hedefleyen TANAP Doğal Gaz Boru Hattı ile daha da derinleştirilmiştir. Böylece, Azerbaycan ile enerji alanında işbirliği, ülkemiz ekonomisine katkı sağlamanın yanı sıra Türkiye'nin bölge ülkelerinin enerji güvenliğindeki kilit rolünü de güçlendirmiştir.

Diğer taraftan, enerji sektörünün dinamik yapısı dikkate alındığında, Azerbaycan ile hâlihazırda hidrokarbon ağırlıklı devam eden işbirliğimizin çeşitlendirilmesi, küresel enerji eğilimlerine uygun olarak yenilenebilir enerji, temiz enerji ve enerji verimliliği gibi alanlarda işbirliğinin derinleştirilerek sürdürülmesine imkân sağlayabilecektir. Söz konusu Anlaşma, yeni işbirliği fırsatlarının somut adımlara dönüştürülmesi bakımından bir temel oluştururken iki ülkenin enerji alanındaki işbirliğini artırmasına da vesile olacaktır.

Bu itibarla, hidrokarbon ve petrokimya, yenilenebilir enerji, temiz enerji ve enerji verimliliği, elektrik, madencilik ve bu alanlarda yapılabilecek yatırımları da kapsayan ve ülkemizin enerji arz güvenliği ile bölgesel enerji güvenliği çerçevesinde ortaya konulabilecek projeler için öncü nitelikte olabileceği değerlendirilen Anlaşmanın Azerbaycan ile yüksek düzeyli stratejik işbirliğimiz çerçevesinde onaylanmasının faydalı olacağı kabul edilmektedir.

T.C.
Cumhurbaşkanlığı
Sayı: 90666677-599-20429
Konu: Anlaşma

8 Haziran 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25 Şubat 2020 tarihinde Bakü’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşma”yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

22/10/2020

Esas No: 2/2982

Karar No: 156

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 9/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşma”, 23/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanlarında İş Birliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 24/6/2020 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen 2/2982 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 7/10/2020 tarihli 23’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile Türkiye ve Azerbaycan arasında enerji ve madencilik alanında bilimsel, teknik, teknolojik, hukuki, idari ve ticari iş birliğinin geliştirilmesinin teşvik edilmesini öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

27 Eylül 2020’den bu yana Ermenistan’ın saldırıları sonrası Dağlık Karabağ’da yeni bir çatışma hattının meydana geldiği, Türkiye’nin bu tarihten itibaren Azerbaycan’ın mücadelesine olan desteğinin koşulsuz bir şekilde devam ettiği,

Azerbaycan’ın Dağlık Karabağ ve çevresindeki -rayon denilen- yedi bölgesinin, Laçın, Kelbecer, Ağdam, Fuzuli, Kubatlı, Zengilan ve Cebrail’in 1992’den bu yana Ermenistan’ın işgali altında olduğu, Birleşmiş Milletlerin bu işgali bizzat tanımaya, Ermeni işgalinin durdurulmasına ve Ermenistan kuvvetlerinin geri çekilmesine dair dört farklı kararının bulunduğu, Dağlık Karabağ ihtilafına uluslararası hukuk, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ve AGİT kararları çerçevesinde Azerbaycan’ın toprak bütünlüğü ve egemenliğini koruyan barışçıl bir çözüm bulunmasının elzem olduğu,

Bu gelişmeler karşısında, Azerbaycan’la ikili düzeydeki iş birliğimizin her alanda geliştirilmesinin son derece önemli olduğu, Azerbaycan’dan doğal gaz ithalatımızın sürdürüldüğü, karşılıklı yatırım ve faaliyetlerimizin ve bölgesel düzeyde büyük altyapı projelerimizin devam ettiği,

Hâlihazırda özel sektörün ülkemizde tek noktaya yaptığı en büyük yatırım olan STAR Rafinerisi’nin ülkemizin petrol ürünleri ithalatında büyük tasarruf sağladığı, Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru ve Bakü-Tiflis-Erzurum Doğalgaz Boru Hattı projeleriyle pekiştirdiğimiz iş birliğimizin TANAP’la ileri bir aşamaya ulaştığı,

Azerbaycan'la hidrokarbonlara odaklı olan iş birliğimizin yenilenebilir enerji dâhil olmak üzere diğer enerji alanlarında da geliştirilmek istendiği, bu amaçla 25 Şubat 2020 tarihinde Türkiye-Azerbaycan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Toplantısı'nda Azerbaycan hükümetiyle enerji ve madencilik alanlarında iş birliği anlaşmasının imzalandığı,

Anlaşma'nın hem hidrokarbon ve petrokimya alanlarında hem de temiz ve yeşil enerji alanında bilimsel, teknik, teknolojik ve hukuki iş birliğinin geliştirilmesini teşvik edeceği,

Azerbaycan'la pek çok ortak proje, imzalanmış genel bir anlaşma olmaksızın gerçekleştirilmiş ise de ileride yapılması planlanan projeler açısından yeni hususların bir anlaşmada dile getirilmesinin ve eksikliklerin tamamlanmasının arzu edildiği,

Ülkemizin Azerbaycan'ın yenilenebilir enerji alanındaki talebine vereceği desteğin, Azerbaycan'da elektrik piyasalarının liberalizasyonu kapsamında ihtiyaç duyulan tecrübe aktarımının ve iki ülkenin maden alanında yapacağı iş birliğinin bu Anlaşma'nın temel konularını oluşturduğu,

Azerbaycan tarafında iç onay süreci tamamlanan bu Anlaşma'nın ülkemizde de bir an evvel yürürlüğe girmesinin önemli olduğu,

ifade edilmiş;

Komisyon üyeleri tarafından, Türkiye'nin enerjide Rusya'ya bağımlılığında bir gerileme olduğu ve bu durumun Azerbaycan doğal kaynaklarının Rus kaynaklarına ikamesinden kaynaklandığı, yine Avrupa ülkelerinin enerji ihtiyacının karşılanmasında Azerbaycan kaynaklarının ağırlığının artmakta olduğu ve bunun Rusya açısından bir sorun olarak değerlendirildiği, özellikle Ermenistan'ın Temmuz ayındaki Tovuz saldırısının, provokasyon yaklaşımının arkasında enerji politikasına ilişkin bir durumun olduğu yolunda basında yer alan haberlerin doğru olup olmadığı,

Ayrıca Ermenistan'a ait Metzamor nükleer santralinin teknik durumu,

konularında yöneltilen sorulara ilişkin olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı temsilcisi tarafından;

Elektrik üretiminde ithal bir kaynak olan doğalgaz cari açığı daha çok etkilediği için ülkemizin yerli kaynakların üretimine hız vermek suretiyle doğalgazın payını yıllara sari olarak bilinçli şekilde tedricen azalttığı, Rusya ile kontrat döneminin yavaş yavaş bittiği, gaz keşfinden sonra ülkemizin artık masaya daha güçlü oturacağı, diğer taraftan Rusya'yla olan gaz ilişkimizin de çeşitlendirilmeye çalışıldığı,

Azeri kaynaklarının AB'ye gitmesinin Rusya yönünden tehdit olup olmadığıyla ilgili olarak; Rusya'nın bu konuda kendi politikalarının bulunduğu, bu anlamda Tovuz bölgesine yapılan müdahalenin kaynağına yönelik tahminlerin spekülatif olabileceği,

Çok eski bir santral olan Metzamor'un bölge güvenliği açısından çevreye ve insan sağlığına yönelik bir tehdit oluşturduğunun ülkemiz tarafından her platformda dile getirildiği, özellikle Uluslararası Atom Enerjisi Ajansında yapılan toplantılarda defaatle bu konunun gündeme geldiği, Rosatom'un burayı yenileme çalışmasının devam ettiğinin bilindiği, öte yandan bu konunun ancak uluslararası örgütler nezdinde dillendirilebildiği,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak ve İstanbul Milletvekili Hasan Turan, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Akif Çağatay Kılıç</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	İstanbul	Antalya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatımoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
İzmir	Adana	Ankara
	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Ankara	Balıkesir	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Hişyar Özsoy</i>	<i>Kamil Aydın</i>	<i>Utku Çakırözer</i>
Diyarbakır	Erzurum	Eskişehir
(Muhalefet şerhi ektedir)		
Üye	Üye	Üye
<i>Derya Bakbak</i>	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Ahmet Ünal Çeviköz</i>
Gaziantep	İstanbul	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Yunus Emre</i>	<i>Ümit Özdağ</i>	<i>Oğuz Kaan Salıcı</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Turan</i>	<i>Serpil Kemalbay Pekgözegü</i>	<i>Niyazi Güneş</i>
İstanbul	İzmir	Karabük
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye	
	<i>İsmail Özdemir</i>	
	Kayseri	

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzun uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun tekliflerine dair muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarım.

1- 2/2982 Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanlarında İş Birliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'ne Muhalefet Şerhimizdir:

Mutabakat zaptında Türkiye tarafından arama faaliyetlerinde bulunacak şirketlerin nasıl belirleneceğine dair **herhangi bir bilgi verilmemiştir**. Bu sebeple anlaşmada, Türkiye'de ilgili alanlarda faaliyet yürüten şirketlere karşı eşit mesafede durma ilkesinin garantisi olmadığı anlaşılmaktadır. Mevcut iktidarın gerek yurt içinde gerekse yurtdışında eşitlik ilkesini gözetmeksizin kendi siyasi düşüncelerine yakın olan şirketlere ekonomik imtiyazlar sağladığı gerçeği göz önünde bulundurulduğunda anlaşmanın belli bir zümreye yönelik olduğu şüphesini güçlendirmektedir.

Buna ek olarak, yeni yasama döneminin ilk Komisyon toplantısında Azerbaycan ile yapılan iki anlaşmaya öncelik verilmesinin nedeni kuşkusuz Dağlık Karabağ ekseninde yaşanmakta olan Azerbaycan ve Ermenistan savaşıdır. Dış siyasette çatışmalı ve gerilimli siyasetlerin izlendiği Suriye, Libya ve Doğu Akdeniz düzeneğine Kafkasya da eklenmiştir. Türkiye söylemlerinin yanı sıra ortak askeri tatbikatlarla, askeri kapasite artırımı ve koordinasyonla

Azerbaycan'a açıktan destek vererek barış ve müzakerelerin karşısında çatışma ve savaştan yana bir tavır almıştır. Ayrıca Azerbaycan Hükümeti'nin özgürlükler karnesi de çok ciddi bir şekilde kaygı verici durumdadır. Sınır Tanımayan Gazeteciler'in 2020'de yayınladığı raporda Azerbaycan'da gazetecilere ve gazetecilik faaliyetlerine yönelik uygulamaların "ok vahim" durumda olduğu ve 180 ülke arasında basın özgürlüğü konusunda 163. Sırada olduğu belirtilmiştir. Freedom House'ın en son 2018'de yayınladığı raporda Azerbaycan'ın zgr bir ülke olmadığı ifade edilmiştir. Azerbaycan'da ifade özgürlüğü, basın özgürlüğüne yönelik ihlallerin yanı sıra çok sayıda işkence vakası birçok izleme rgt tarafından raporlanmıştır. Bunun son rneği ise Azerbaycan-Ermenistan çatışmasına karşı sosyal medyada paylaşım yapan savaş karşıtı Azeri bir yurttaşın gözaltına alınmasıdır. Daha önce de aynı kişinin savaş karşıtı protestolarından dolayı defalarca gözaltına alındığı rneği de Azerbaycan'da tek kişilik savaş karşıtı eyleme bile tahammül edilmediği ve şiddet araçlarının devreye girdiğinin kanıtıdır.

Bu sebeple, Halkların Demokratik Partisi olarak, Türkiye-Azerbaycan arasında imzalanan söz konusu anlaşmanın, Azerbaycan yurttaşlarını gözeten bir anlaşma değil, aksine on yıllardır antidemokratik yollarla halkı bastırmaya çalışan bir rejimin çıkarına olduğunu düşünüyoruz. Azeri halkının yararına olmayan bu anlaşmaya ***şerhimizi koyuyoruz.***

07.10.2020

Serpil Kemalbay Pekgözegü
İzmir

Tulay Hatumoğulları Oruç
Adana

Hişyar zsoy
Diyarbakır

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
AZERBAJCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ENERJİ VE MADENCİLİK
ALANLARINDA İŞ BİRLİĞİNE DAİR
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 25 Şubat 2020 tarihinde Bakü'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanlarında İş Birliğine Dair Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
AZERBAJCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ENERJİ VE MADENCİLİK
ALANLARINDA İŞ BİRLİĞİNE DAİR
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ENERJİ VE MADENCİLİK ALANLARINDA İŞBİRLİĞİNE DAİR
ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti, (bundan böyle tek tek "Taraflar" ve birlikte "Taraflar" olarak adlandırılacak)

İki ülke arasındaki mevcut yakın ve dostane ilişkileri göz önünde bulundurarak,

Taraflar arasındaki ekonomik ve sosyal işbirliğini genişletme ve artırmanın önemini vurgulayarak

Enerji alanında eşitlik, karşılıklı saygı ve çıkar esasına dayalı işbirliğini güçlendirmeyi arzu ederek,

Bu işbirliğinin, iki ülke arasındaki ilişkileri güçlendirme olasılığının tamamen farkında olarak,

İki ülke arasında enerji ve madencilik alanlarındaki mevcut işbirliği ilişkilerini daha da geliştirmeyi arzu ederek,

aşağıdaki konularda anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1
Amaç

İşbu Anlaşmanın amacı, Tarafların ulusal mevzuatı çerçevesinde Taraflar arasında, özellikle yenilenebilir ve temiz enerji ve enerji verimliliği, enerji tasarruflu aydınlatma ekipmanı, yerel ve endüstriyel elektrik ekipmanı ve bireysel çiftlikler için rüzgar ve güneş enerjisi mini jeneratörleri üretimlerinin organizasyonu, hidrokarbon, petrokimya ve elektrik enerjisi olmak üzere enerji ve madencilik alanlarında ikili bilimsel, teknik, teknolojik, hukuki, idari ve ticari işbirliğinin geliştirilmesini teşvik etmektir.



Madde 2
Yetkili Merciler

İşbu Anlaşmanın uygulanması amacıyla, Taraflar, aşağıdaki yetkili mercileri tayin etmişlerdir:

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına, Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı; ve
- Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti adına, Azerbaycan Cumhuriyeti Enerji Bakanlığı.

Madde 3
Yenilenebilir ve Temiz Enerji ve Enerji Verimliliği

1. Taraflar, yenilenebilir ve temiz enerji ve enerji verimliliği alanlarında işbirliği yapacaklardır.

2. Taraflar, yenilenebilir ve temiz enerji ve enerji verimliliği alanlarında iş imkânlarını tespit edecek ve bu alanlardaki projeleri desteklemek ve geliştirmek için her iki Tarafın yetkili kurumlarını ve yatırımcılarını müşterek çalışmaya teşvik edeceklerdir.

3. Bu alanda işbirliği tesis etmek amacıyla Taraflar, çalışma grubunun oluşturulmasını destekleyeceklerdir.

Madde 4
Hidrokarbon ve Petrokimya

Taraflar, hidrokarbon ve petrokimya ile ilgili aşağıdaki alanlarda işbirliği yapacaklardır:

- a) Hidrokarbon kaynaklarının geliştirilmesi ve kullanımına ilişkin projelerde teknik işbirliği,
- b) Yerbilimi ve rezervuar mühendisliği ile ilgili projelerde işbirliği geliştirilmesi,
- c) Hidrokarbonların aranması, üretimi, taşınması, işlenmesi, ticarileştirilmesi, dağıtımı ve ticareti (karada ve açık denizlerde),
- d) Petrokimya ve işlenmiş petrol ürünlerinin üretimi ve ticareti,
- e) Doğal gaz depolama tesislerinin ve iletim altyapısı ve ilgili teknolojilerin inşası, rehabilitasyonu, geliştirilmesi, işletilmesi ve bakımı,
- f) Sıvılaştırılmış Doğal Gaz terminallerinin (LNG) ve ilgili teknolojilerin inşası, rehabilitasyonu, geliştirilmesi, işletilmesi, yedek parçalarının üretimi ve bakımı,
- g) Petrokimya ve petrol rafinerisi süreçlerinin derinleştirilmesi- ham maddelerin daha etkin kullanım yollarının araştırılması.



Madde 5
Elektrik

Taraflar, elektrik ile ilgili aşağıdaki konularda işbirliğı yapacaklardır:

- a) İletim Sistemi Operatörlerinin organizasyonel yapısının geliştirilmesine ilişkin tecrübe alış-verişi,
- b) Elektrik iletim şebekelerinin inşası, işletmesi ve bakımına ilişkin teknik işbirliğı,
- c) Elektrik ticareti ve enterkoneksiyon kapasitenin geliştirilmesi,
- d) Elektrik piyasası düzenlemesi alanında bilgi ve tecrübe paylaşımı.

Madde 6
Madencilik

Taraflar madencilik alanında aşağıdaki hususlarda işbirliğı tesis edeceklerdir:

- a) Karşılıklı uzman görüşleri doğrultusunda maden kaynaklarının aranması ve jeolojik araştırmalara yönelik işbirliğı olanaklarının değerlendirilmesi,
- b) Madencilikle ilgili eğitim programları düzenlenmesi,
- c) En yüksek güvenlik, emniyet ve çevre koruma standartlarına uygun olarak madencilik alanında teknolojilerin geliştirilmesi.

Madde 7
Yatırım

1. Taraflar, özel ve kamu iktisadi kuruluşlarının, kendi ulusal mevzuatına uygun olarak enerji ve maden alanlarında faaliyet gösterecek ortak girişimler ve/veya şirketler oluşturmalarını destekleyeceklerdir.

2. Taraflar, her iki ülkede ve/veya üçüncü ülkelerde enerji ve madencilik alanlarında yatırımları teşvik etmek için kamu ve/veya özel şirketleri aracılığıyla birlikte çalışma konusunda anlaşmaya varmışlardır.

Madde 8
Harcamalar

1. İşbu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlere ilişkin harcamalar, her bir Tarafın ilgili ulusal mevzuatı ve bütçe hükümlerine uygun olarak, uygun fonların mevcudiyetine bağlıdır.

2. İşbu Anlaşma kapsamında belli bir faaliyetin gerçekleştirilmesi için Taraflarca belli bir fona ihtiyaç duyulması halinde Taraflar, her bir Tarafın ilgili ulusal mevzuatı uyarınca gerekli fona ilişkin hüküm ve koşulları yazılı olarak düzenleyeceklerdir.



3. İşbu Anlaşma kapsamındaki işbirliğinden kaynaklanan tüm masraflar, Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, söz konusu masrafları doğuran Tarafça karşılanır.

Madde 9

Gizlilik

1. Her bir Taraf, gizli bilgi veya işbu Anlaşma kapsamında yürütülen işbirliğinden kaynaklanan bilgiyi açıklama ihtiyacı duyması halinde diğer Tarafın yazılı iznini alacaktır.

2. İşbu Anlaşmanın feshi veya sona ermesine bakılmaksızın, Taraflarca yazılı olarak aksi kararlaştırılmadıkça, Taraflar işbu maddenin hüküm ve yükümlülükleri ile bağlı olmaya devam edecektir.

Madde 10

Fikri Mülkiyet

1. İşbu Anlaşma uyarınca yapılan işbirliği kapsamında oluşturulan veya transfer edilen fikri mülkiyetin korunması Taraf Devletlerin ulusal mevzuatı ve devletlerin taraf olduğu uluslararası antlaşmalara uygun olarak sağlanacaktır.

2. İşbu Anlaşma amacı kapsamında fikri mülkiyet, 14 Temmuz 1967 tarihinde Stockholm'de imzalanıp, 28 Eylül 1979 tarihinde tadil edilmiş şekliyle Dünya Fikri Mülkiyet Örgütünün Kurulmasına dair Sözleşmenin 2. (viii) maddesinde verilen anlama sahip olarak anlaşılacaktır.

Madde 11

Diğer Uluslararası Anlaşmalar

İşbu Anlaşmanın hükümleri Tarafların, taraf olduğu diğer uluslararası anlaşmalardan doğan mevcut hak ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 12

Anlaşmazlıkların Çözümü

İşbu Anlaşmanın yorumu, uygulanması veya hayata geçirilmesinden doğan herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında istişareler ve/veya müzakereler yoluyla dostane şekilde çözümlenecektir.



Madde 13
Değişiklikler

İşbu Anlaşmada, Tarafların karşılıklı rızası ile herhangi bir değişiklik yapılabilir. Bu değişiklikler İşbu Anlaşmanın parçası olarak ayrı protokoller şeklinde düzenlenecek ve İşbu Anlaşmanın 14. maddesinin hükümleri uyarınca yürürlüğe girecektir.

Madde 14
Yürürlüğe Girmesi, Süresi ve Sona Ermesi

1. İşbu Anlaşma, Tarafların anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli kendi iç yasal usullerinin tamamlandığını diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. İşbu Anlaşma, 5 (beş) yıl süre ile yürürlükte kalacak ve Taraflardan biri diğer Tarafa İşbu Anlaşma'nın sona erme tarihinden en az 3 (üç) ay önce diplomatik yollarla yazılı olarak İşbu Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini bildirmediği takdirde, takip eden 5 (beş) yıllık süreler için yürürlükte kalmaya devam edecektir.

3. İşbu Anlaşmanın feshi, Taraflarca yazılı olarak aksi kararlaştırılmadıkça, İşbu Anlaşma kapsamında devam eden herhangi bir program ve/veya projenin uygulanmasını etkilemeyecektir.

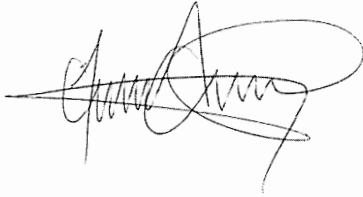
İşbu Anlaşma, Bakü'de 25 Şubat 2020 tarihinde Türkçe, Azerbaycan dilinde ve İngilizce olarak ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere ikişer (2) nüsha halinde yapılmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
Adına

Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti
Adına

Fatih DÖNMEZ
Türkiye Cumhuriyeti
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Perviz ŞAHBAZOV
Azerbaycan Cumhuriyeti
Enerji Bakanı



TBMM Basımevi - 2020